

שאל אביך וירגודך

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 18:09

יציאת השבת: 19:06

כ"א תשרי תשע"ד

גיליון מס' 135

שאלות ותשובות על פרשת וזאת הברכה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

שמחת תורה

"וזאת הברכה, אשר ברוך משה איש האלהים את בני ישראל..."

תורה ענה לנו, משה: מורשה, קהלת יעקב.

בזכות שמשו הוריד את התורה לעמ"י, הוא זכה לברך את עמ"י, ומה ברוך אותם? בתורה. התורה היא הברכה הטובה ביותר עבור עמ"י. ולכאורה תמוה, מדוע נאמר "מורשה קהלת יעקב", ולא ישראל? והרי "ישראל" הוא לשון חשיבות, כמו שאמר המלאך: "פי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל". אלא שמשו רבינו בא ללמדנו שהתורה לא שייכת רק לאנשים החשובים שבעם, רבנים ותלמידי חכמים, אלא לכל אחד מישראל, אפילו היהודי הפשוט.

בחג אנו ששים ושמים עם התורה הקדושה. ושואלים, מדוע דווקא עכשיו, בחודש תשרי? לכאורה היה מתאים יותר לשמוח עם התורה בחג השבועות, שאז ניתנה התורה לישראל.

המגיד מדובנא עונה על כך במשל:

מעשה בנסיכה, שכל שידוך שהציעו לה היא דחתה, גם אם היה בן מלך, בכל אחד היא מצאה מום. אביה המלך המיואש שאל ללבה, מה רצונה? הנסיכה השיבה שהיא לא מחפשת דווקא חתן עשיר או מיוחס, אלא אפילו אדם פשוט, העיקר חכם ובעל מידות טובות.

לאחר חיפושים רבים, המלך מצא בחור, אמנם כפרי פשוט, אבל חכם, בעל חסד ומידות נאצלות. הנסיכה החליטה להינשא.

החתונה המפוארת נערכה ברוב עם. החתן כיבד מאוד את כלתו הנסיכה והיא היתה מאושרת. גם לאחר החתונה היא לא הצטערה אפילו לרגע ושמחה על הבחירה הנכונה.

לאחר מספר חודשים, ניגש הבחור למלך, וביקש לערוך שוב חתונה מפוארת ולשאת לאשה את בתו הנסיכה. המלך המופתע אמר לו בזעם: "הרי אתה כבר נשוי לנסיכה!"

הבחור הסביר בחכמה: "הרי אני בחור כפרי ופשוט, מדוע א"כ בחר בי המלך כחתן לבתו הנסיכה? חשבתי לתומי, אולי הנסיכה בעלת מום ח"ו, ולכן אף אחד לא רוצה להתחתן איתה? ביום החתונה, היו לי הרבה חששות, ולא יכולתי לשמוח באמת. אבל כאשר עברו החודשים והכל כשורה, הבנתי שהנסיכה ממש מושלמת ואין בה שום מום, ואני פשוט זכיתי לפנים משורת הדין. ולכן רציתי לערוך שוב חתונה, והפעם לשמוח באמת."

כאשר בני"י קיבלו את התורה בחג השבועות, היו להם הרבה חששות, מדוע שהקב"ה ירצה לתת להם את התורה הקדושה ולא למלאכי השרת? אולי בתורה יש מום ח"ו? אולי יש בה משהו לא טוב? אבל כאשר עברו החודשים וראו שהכל כשורה, שהתורה מושלמת ואין בה מום, אז החליטו לשמוח בה באמת בשמחת תורה.

1. בסיום התורה מכריזים "חזק חזק ונתחזק", ציין 3 סיבות לכך.
    - א. דברים צריכים חיזוק בניהם התורה (ברכות ל"ב). ב. בגלל שהתורה מתשת כוחו של אדם (סנהדרין כ"ו) ג. חזק=ר"ת חרישה, זריעה, קצירה. כי היא נקנית בעמל רב.
  2. "יחי ראובן ואל ימות". מה פשר כפילות זו עפ"י רש"י? יחי בעולם הזה, ואל ימות לעולם הבא.
  3. "מימינו אשדת למו". מהם 2 הפירושים למילה "אשדת" (רש"י)
    - א. אשדת = א. כתובה באש שחורה ע"ג לבנה. ב. התורה ניתנה מתוך האש.
  4. "וזאת ליהודה". מדוע נסמך יהודה לראובן? (רש"י)

כי שניהם הודו על קלקול שעשו.
  5. "וללוי אמר". מהם 3 ההבדלים בין לוי לשאר השבטים?
    - א. לא התלוננו על משה.
    - ב. לא השתתפו בחטא העגל.
    - ג. גם במדבר לא הפסיקו למול את בניהם.
  6. על לוי נאמר: "מחץ מתנים קמיו". לאיזו תקופה היסטורית מכוונת ברכה זו? (רש"י)

מתייחס למלחמת החשמונאים.
  7. "לבנימין אמר ידיד ה'". מי בתורה נקרא בשם: א. ידידיה- ב. ידידה?
    - א. ידידיה=שלמה המלך (שמואל ב' י"ב, 25).
8. איזה שבט נחלתו מבורכת יותר? על יוסף נאמר: "מבורכת ה' ארצו".
  9. "ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים". על אילו גידולים משפיעים השמש והירח? (רש"י)

השמש ממתיקה את הפירות, הירח מבשיל את הקישואים והדלועין.
  10. בברכה ליוסף נאמר: "בכור שורו הדר לו". למי מתייחסת ברכה זו לפי רש"י? ליהושע.
  11. אילו שבטים נתברכו בברכה: "כי שפע ימים ינקו"?

יששכר וזבולון
  12. חלק מהשבטים נמשלו לבע"ח. מי הם השבטים ולמה הם נמשלו?

יהודה=אריה, יששכר=חמור, דן=נחש, נפתלי=אילה, בנימין=זאב.
  13. "ולדן אמר גור אריה". אילו עוד שבטים נמשלו לאריה?
    - א. גור אריה יהודה. ב. גד כלביא שכן.
  14. על מי נאמר: "שבע רצון ומלא ברכת ה'"?

נפתלי.
  15. מה הן 3 המילים האחרונות בתורה ומה רמז בכך?

לעיני כל ישראל. ר"ת לויים, כהנים, ישראל. ללמדנו שהתורה שייכת לכולנו.

מזל טוב! מזל טוב! הלימוד בעלון מוקדש להצלחת אבישג צילה בת אפרת ולרפואתו המהירה והשלמה של ליאב בן שגית

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com
לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

שאלות ותשובות על פרשת בראשית

19. מה שם האח של קין והבל?
שם.
20. מהם 7 שמות הנחש בתנ"ך?
נחש, שרף, תנין, צפעוני, אפעה, שפיפון, פתן.
21. לפי חז"ל הנחש קולל ב-10 קללות.
מנה 5 מהקללות.
אוכל עפר, קוצצו ידיו ורגליו, גופו מנומר כמצורע, האדם הורגו מראשו, כל 7 שנים עורו נושר.
22. בראשית ברא אלוקים". עיין ברש"י וציין 2 דברים שנקראו "ראשית" שעבורם נברא העולם.
התורה וישראל.
23. באיזה יום נבראו הדגים?
יום חמישי.
24. מי היו יבל ויובל?
בני עדה אשת למך (ד', 20-21).
25. ממה עשו אדם ואשתו חגורות?
מעלה תאנה.
26. "והבל היה רועה צאן".
א. איזה מלך בתנ"ך היה רועה צאן?
ב. איזה נביא היה רועה צאן?
א. דוד. ב. משה.
27. מה שם בתו של למך?
נעמה.
28. א. על מי נאמר בפרשתנו "כי לקח אותו אלוקים"?
ב. על איזה נביא בתנ"ך מסופר שעלה בסערה השמימה?
א. חנוך. ב. אליהו.
29. באילו כינויים נקראו הענקים?
נפילים, גיבורים, אנשי שם.
30. הוא מהסממנים וגם כינוי למזרז מתחלואים. מי אני?
צרי.

10. מהן שמותם של נשות למך?
עדה וצילה.
11. על איזה יום בבריאה נאמר פעמיים כי טוב?
יום שלישי.
12. מהו מקור המושג "אנושות"?
על שם אנוש שהיה הנכד של אדם הראשון.
13. א. כמה שנים חיו: האדם הראשון?
ב. האדם הזקן ביותר?
א. 930 שנים.
ב. מתושלח, שחי 969 שנים.

14. "ויתהלך חנוך את האלוקים". על מי נאמר בתורה "את האלוקים היתהלך"?
נח.
15. מיהו האיש שגילו נכתב ב-3 ספרות זהות?
למך, שחי 777 שנים.
16. מה הקשר בין סיום התורה לתחילתה, ומה למדים מכך?
דרש רבי שמלאי: תורה תחילתה גמ"ח (ד' מלביש ערומים) וסופה גמ"ח (ד' קובר את משה), ללמדנו שהתורה הינה תורה של חסד. (סוטה מ"ט).
17. איזה יום בבריאה זכה לציון "טוב מאד" ומדוע?
היום השישי, כי בו נברא האדם.
18. מהי המצווה הראשונה בתורה

1. איזה כינוי יש לספר בראשית, ומדוע?
ספר הישר, כי בו מסופר על האבות שנקראים בשם ישרים.
2. מי נתברכו בברכת: "פרו ורבו"?
האדם והדגים.
3. "ויקרא אלוקים לרקיע שמים". ציין 3 פירושים למילה שמים (רש"י)
א. שמים = שם מים.
ב. אש ומים.
ג. שמים = שא מים.
4. באיזה יום מימי הבריאה לא נאמר "כי טוב", ומדוע?
ביום השני, כי בו נבראה המחלוקת: ה' הבדיל בין המים שמעל הרקיע ובין המים שמתחתיו.
5. "ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי". מדוע כתוב "השישי" עם ה' הידיעה?
א. האות ה' בגימטריה = 5 שכן ה' התנה עם מעשה בראשית שישראל יקבלו עליהם חמישה חומשי תורה.
ב. השישי - כנגד היום השישי שבו ניתנה תורה (ו' סיון).
6. איזה עץ היה עץ הדעת? ציין 3 אפשרויות (גמרא, סנהדרין דף ה).
גפן, תאנה, חיטה.
7. כמה נהרות היו בגן עדן ומהם שמותם?
4 נהרות: פישון, גיחון, פרתי וחידקל.
8. "לא טוב היות האדם לבדו". על מה עוד נאמר בתורה הביטוי "לא טוב"?
יתרו אמר למשה: "לא טוב הדבר אשר אתה עושה".
9. מה משותף לתורה ולגן עדן?
המשותף: עץ החיים. בגן עדן היה עץ החיים ועל התורה נאמר עץ חיים היא.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

שאלות על שמחת תורה	שאלות על פרשת בראשית	שאלות על שמחת תורה
1. מדוע נוהגים לשמוח שמחה גדולה ביום זה?	1. "בראשית ברא" - מדוע פתחה התורה בסיפור הבריאה? (רש"י)	1. מדוע נוהגים לשמוח שמחה גדולה ביום זה?
2. כמה פעמים נוהגים להקיף את הבמה ומדוע?	2. א. מה נברא ביום הראשון והרביעי? ב. האם הם נבראו פעמיים?	2. כמה פעמים נוהגים להקיף את הבמה ומדוע?
3. כיצד נוהגים הילדים הקטנים לקיים מצוות עליה לתורה?	3. "ויאמר ה' ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף..." מה פירוש "שרץ"?	3. כיצד נוהגים הילדים הקטנים לקיים מצוות עליה לתורה?
4. איזו תפילה מיוחדת נהוגה בשמחת תורה?	4. מדוע דווקא הדגים והעופות נתברכו בפריה ורבייה?	4. איזו תפילה מיוחדת נהוגה בשמחת תורה?
	5. מה נאסר על האדם הראשון לאכול ומתי הותרו לו דברים נוספים?	